Comentarii patristice - Evanghelia despre convorbirea cu femeia samarineancă

Predici la Duminica a V-a după Paşti (a Samarinencii)(5.Penticostar):

https://www.academia.edu/43168503/Predici_la_Duminica_a_V_a_dup%C4%83_Pa%C5%9Fti_a_Samarinencii_5_Penticostar_

https://archive.org/details/5.-dum.-samarinencii-pdf

***

Materiale despre Penticostar:

https://independent.academia.edu/emystea/Penticostar

https://archive.org/details/@steaemy?query=Penticostar

***

Materiale despre Sfânta muceniţă Fotini:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-muc-Fotini,-samarineanca

https://archive.org/details/@steaemy?query=Fotini

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Fotini

&&&

Pericopa evanghelică din Duminica a V-a după Paşti, aşează înaintea sufletelor noastre icoana unei femei samarinence care, cunoscând pe Domnul Iisus, s-a făcut cea dintâi misionară a Lui. Domnul Iisus Hristos, venind din Iudeea şi mergând spre Galileea, trecea prin Samaria, cetate numită Sihar, unde se găsea fântâna lui Iacob. Ucenicii Domnului intraseră în oraş ca să găsească cele ce sunt necesare pentru hrană trupului, iar Mântuitorul a rămas singur lângă izvorul istoric al lui Iacob. După o scurtă aşteptare, iată o femeie samarineancă vine să ia apa de la fântână.

&&&

Ev. Ioan 4,5 - 42

5. Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său;
6.Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.
7.Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.
8.Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.
9.Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.
10.Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El şi ţi-ar fi dat apă vie.
11.Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?
12.Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?
13.Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

14. Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.
15.Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.
16.Iisus i-a zis: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici.
17.Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat.
18.Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.
19.Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc.
20.Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.
21.Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.
22.Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.
23.Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.
24.Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.
25.I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.
26.Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine.
27.Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?
28.Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:
29.Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?
30.Şi au ieşit din cetate şi veneau către El.
31.Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învăţătorule, mănâncă.
32.Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi.
33.Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce?
34.Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.
35.Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.
36.Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră.

37.Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.
38.Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor.
39.Şi mulţi samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvântul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut.
40.Deci, după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile.
41.Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui,
42.Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

****

(In. 4, 5) Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său.

De ce evanghelistul este atât de exact în ceea ce priveşte acest loc? Este aşa pentru că atunci când tu vei auzi ceea ce spune femeia, Iacov, părintele nostru ne-a dat această fântână, să nu socoteşti că este ciudat.

Căci Siharul este locul unde Simeon şi Levi au făcut un mare măcel de oameni din cauza mâniei lor datorită batjocoririi Dinei...

Şi de unde au luat samarinenii numele lor? Samaria şi-a primit numele de la Somer, un munte apropiat, numit aşa după un fost proprietar al lui…(1 Regi 16:24; Isaia 7:9).

Locuitorii acestei ţări au fost în trecut nu Samarineni, ci israeliţi. Dar la un moment dat, ei au căzut sub mânia lui Dumnezeu şi Regele Asiriei i-a mutat pe ei în Babilon şi Media, punând păgâni din diferite părţi în Samaria, în locul lor... Dumnezeu, totuşi, a trimis lei să rănească pe barbari pentru a arăta că nu datorită lipsei de putere a Lui i-a predat pe iudei duşmanilor, ci pentru păcatele înseşi ale poporului. Regelui i s-a spus aceasta şi el a trimis un preot să îi instruiască în Legea lui Dumnezeu. Dar ei nu au sfârşit cu viclenia lor, ci aceasta a avut un efect cu jumătate de măsură. La un moment dat, ei şi-au părăsit idolii şi au slujit lui Dumnezeu. În acest punct, iudeii s-au întors, dar întotdeauna au fost geloşi pe aceştia ca străini şi inamici, numindu-i pe ei “samarineni”, după acel munte.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan 31.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Domnul nostru Iisus Hristos vine la ţarina pe care Sfântul Iacov i-a lăsat-o fiului său, Iosif. Nu cred că această ţarină i-a fost lăsată lui Iosif atât de mult, cât i-a fost lăsată lui Hristos, pe care Sfântul Iosif patriarhul l-a prefigurat, căci într-adevăr, soarele şi luna Îl adoră, în timp ce toate stelele Îl binecuvântează.

Din această pricină Domnul a venit la această ţarină pentru ca Samarinenii, care doreau să ceară pentru ei înşişi moştenirea patriarhului lui Israel, să-L recunoască pe Stăpânul lor şi să se convertească la Hristos, care a devenit Moştenitorul legitim al Patriarhului.

(Cezar de Arles, Omilii 170.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

După ce a trecut hotarele Iudeii şi era acum printre străini, Mântuitorul se odihneşte la Fântâna lui Iacov. El ne arată nouă ca într-un tip şi în ghicitură, că predica Evangheliei trebuie să plece de la Ierusalim şi cuvântul dumnezeiesc trebuie acum să se extindă către păgâni.

Totuşi, aceasta nu semnifică faptul că patriarhii trebuie să fie mai puţin cinstiţi. Hristos îi va îmbrăţişa pe ei din nou şi va fi din nou ospătat şi odihnit de ei, în sfinţii Lui, păstrându-le lor harul cel dintâi neveştejit.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentarii la Evanghelia lui Ioan 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Multe lucruri citim şi credem, în lumina Tainei Întrupării. Chiar şi în înseşi simţirile firii noastre omeneşti noi privim dumnezeiasca măreţie. Iisus este împovărat de călătorie, ca să-i odihnească pe cei osteniţi. El doreşte să bea, chiar când este pe cale să dăruiască băutura cea duhovnicească celor însetaţi. El era înfometat, când chiar El era hrana de mântuire a celor flămânzi.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre credinţa ortodoxă, 5.4.53, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton).

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Dacă noi nu înţelegem Taina lacrimilor Lui, Taina flămânzirii şi însetării Lui, să ne amintim că... Cel care era însetat a dăruit din Sine râuri de apă vie. Când El mânca şi bea, era o îngăduinţă, nu pentru necesităţile Lui, ci pentru obiceiurile noastre.

(Ilarie de Poitiers, Despre Treime 10.24, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.
Profetul Isaia a spus despre firea cea dumnezeiască: El nu va flămânzi, nici nu va osteni (Isaia 40, 28) şi aşa mai departe, iar Evanghelistul a spus: Iisus a ostenit de călătorie, aşa că a stat la fântână. Acum, fraza nu va osteni (Isaia 40, 28) este opusul oboselii. Profeţia deci apare a fi în contradicţie cu Evangheliile. Dar ele nu sunt în contradicţie deloc, pentru că amândouă vin de la Un singur Dumnezeu. Neostenitor se oferă deci la firea cea infinită, pentru că umple toate lucrurile. Dar mişcarea este proprie trupului care este finit. Şi când ceea ce se mişcă este forţat să umble, devine subiect al oboselii călătoriei. Deci, trupul era cel care umbla şi obosea. Căci unirea nu amesteca firile împreună.

(Teodoret de Cyr, Dialoguri, Epilog 1.7, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Poate vreodată Puterea lui Dumnezeu să fie epuizată? Desigur că nu. Dar El ostenea pentru că nu putea găsi oameni credincioşi. Hristos era împovărat, deci, pentru că nu găsea nici o virtute în poporul Său.

Astăzi, de asemenea, neascultarea noastră Îl împovărează, aşa cum face şi slăbiciunea noastră. Căci noi suntem slabi când nu urmăm lucrurile care sunt puternice şi statornice, ci urmăm ceea ce este temporar şi vremelnic.

(Cezar de Arles, Predici, 170.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

Hristos, Izvorul răsuflării de viaţă pentru toţi, atunci când era
Ostenit de călătorie, a stat jos lângă un izvor din Samaria.

Şi era vremea amiezii arzătoare.
Era ceasul al şaselea, aşa cum zice Scriptura,
Era miezul zilei când Mesia a venit
să lumineze pe cei din întuneric.

Izvorul a venit la izvor, nu să bea,
ci să curăţească.

Fântâna nemuririi era lângă apa femeii nemernice,
ca şi cum avea nevoie să bea.

Era ostenit de călătorie. El,
Care fără de odihnă călătoreşte pe mare (cf. Matei 14, 25,
Marcu 6, 48; Ioan 6, 19.),
El care dăruieşte bucurie prea plină şi mântuire.

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Femeia samarineancă, 9, 4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 6) Şi era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a aşezat lângă fântână şi era ca la al şaselea ceas.

El a venit ostenit, pentru că purta trup slab. La ceasul al şaselea, pentru că era în cea de-a şasea zi a lumii. La o fântână, pentru că El a venit în adâncurile sălăşluirii noastre. Din această pricină este scris în Psalmi: Dintru adâncuri am strigat către Tine Doamne (Psalmul 129, 1). El a stat, aşa cum spuneam, pentru că era smerit.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.9, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 7) Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

Este potrivit pentru imaginea realităţii că această femeie, care poartă chipul Bisericii, vine de la străini, căci Biserica trebuia să vină dintre neamuri, care sunt străini de neamul iudeilor.

În acea femeie, deci, să ne auzim pe noi, şi în ea să ne recunoaştem pe noi şi în ea să dam slavă lui Dumnezeu pentru noi înşine.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan 15.10, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 7) Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

"Băutura" Lui era să facă voia Celui ce L-a trimis. De aceea a spus: "Mi-e sete; dă-mi să beau", adică să lucreze credinţa în ea şi să bea din credinţa ei şi să o altoiască pe ea în Trupul Lui, căci Trupul Lui este Biserica.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan 15.31, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 7) Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau.

Mântuitorul cere apă de la femeie, adică, se preface că îi este sete pentru ca El să-i dea harul veşnic celui însetat. Căci Izvorului nu putea să îi fie sete, nici El, în Care era Apa cea vie, nu avea nevoie să scoată apa plină de sedimente pământeşti.

Deci, lui Hristos i-a fost sete? A însetat, mai sigur, pentru mântuire şi nu pentru apă omenească. El era însetat nu de apa acestei lumi, ci de mântuirea neamului omenesc. Într-un chip minunat, deci, Izvorul care şedea lângă izvor, a produs izvoare de milă în acel loc şi turnând apa cea vie, El purifică pe femeia care era în desfrânare cu cel de-al şaselea bărbat, care nu îi era bărbat, ci adulter. Într-un nou fel de minune, femeia care a venit la izvorul din Samaria ca o desfrânată, s-a întors curată de la Izvorul lui Hristos. Ea, care căuta apă, a adus înfrânare. Imediat ce Domnul îi arată păcatele, ea le recunoaşte, se mărturiseşte lui Hristos şi anunţă pe Mântuitorul. Părăsindu-şi găleata, ea aduce nu apă, ci har înapoi în oraş.

Ea pare, într-adevăr, că s-a întors fără povară, căci s-a întors plină de sfinţenie. Ea s-a întors plină, spun, pentru că ea, care a venit ca o păcătoasă, se întoarce ca o vestitoare, şi ea care şi-a lăsat găleata în urmă, a adus înapoi plinătatea lui Hristos

pentru cetatea ei, fără nici o pierdere. Căci chiar dacă nu a adus apă oamenilor din oraş, ea a adus înăuntru Izvorul mântuirii. Sfinţită, deci, prin credinţa în Hristos, femeia se întoarce acasă.

(Maxim de Torino, Predici 22.2., traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 8) Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde.

Domnul nostru vine la fântâna de apă ca un vânător. El a cerut apă pentru ca să dea apă, sub pretextul cererii apei. El a cerut să bea ca unul care îi era sete, pentru ca porţile potolirii setei să îi fie deschise. A cerut ceva femeii pentru ca El să o înveţe şi pentru ca ea să-I ceară ceva. Deşi era bogat, Domnul nu s-a ruşinat să facă o cerere ca o persoană aflată în nevoie, pentru ca să înveţe pe cei săraci cum să facă o cerere. Lui nu i-a fost frică că va fi respins vorbind cu o femeie, pentru ca să mă înveţe pe mine că oricine stă în adevăr nu va fi mâhnit.

“Ei s-au mirat că stătea acolo, vorbind cu o femeie”. Şi-a trimis ucenicii pentru ca să nu-i alunge prada. A aruncat o momeală pentru porumbel, pentru ca prin acesta să prindă întregul stol. El a făcut o cerere pe ocolite pentru ca El să-i răspundă direct. “Dă-mi apă ca să beau”. Acesta a fost începutul întâlnirii. A cerut apă şi apoi a dăruit o făgăduinţă despre apa vieţii. A cerut şi apoi a abandonat cererea, aşa cum ea şi-a părăsit găleata. El a părăsit pretextul pentru adevăr, căci sosise adevărul pentru care folosise pretextul.

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatessaronul lui Tatian 12.16, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

Este evident că binecuvântatul Ioan a dorit să descopere virtutea femeii prin istoria ei. Cererea aceasta de apă nu a fost luată uşor. Ea, în loc, i-a adus regulile legii. Cu mare cinste ea nu a tolerat încălcarea legii chiar cu străinii, chiar dacă s-ar fi putut întâmplat uşor şi aproape necesar (căci era vorba de setea care avea nevoie de apă).

De aceea, pentru ca să nu apară că femeia nu a vrut să dea apă străinului din cauza ostilităţii sau răutăţii, Evanghelistul a adăugat aceste cuvinte: Iudeii nu au nimic în comun cu samarinenii, pentru ca noi să învăţăm că ea a refuzat să-i dea Lui apă nu ca unui străin de religia ei, ci pentru că voia să-L avertizeze să nu încalce regulile

legii, fiind condus de sete. La acest stadiu, Domnul nostru a luat acest răspuns al femeii ca o dreaptă oportunitate pentru învăţătura sa.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.9, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

După ce iudeii s-au întors din captivitate, ei erau geloşi pe Samarineni, pe care îi priveau ca pe străini şi duşmani... Samarinenii nu foloseau toate Scripturile, ci numai scrierile lui Moise, şi se foloseau puţin şi de prooroci. Ei erau nerăbdători să îşi amintească originile lor iudaice şi se mândreau cu Avraam, pe care îl numeau strămoşul lor, pentru că era din Caldeea, şi de asemenea Iacov, pentru că erau descendenţii lui.

Dar iudeii îi considerau păgâni şi gândeau că erau o necurăţie, ca şi restul lumii păgâne... Şi astfel, femeia, fiindu-i spus: Dă-mi să beau, foarte firesc a întrebat: Cum deci tu, care eşti iudeu, ceri de la mine, o femeie samarineancă? ***Ea ştia că El este iudeu după îmbrăcăminte şi după vorbă. Observaţi cât de politicoasă este ea aici. Căci, chiar dacă Domnului i-ar fi fost interzis să aibă de-a face cu ea, aceasta era porunca lui, nu a ei. Evanghelistul nu spune că samarinenii nu aveau de-a face cu iudeii, ci că iudeii nu aveau de-a face cu samarinenii. Femeia, însă, deşi nu era greşeala ei, a dorit să corecteze ceea ce ea credea că se făcea fărădelege.***

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.2, 4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

Iudeii nici măcar nu foloseau vesela samarinenilor. Şi pentru că femeia a adus cu ea o găleată să scoată apă, a făcut-o să se întrebe de ce un iudeu căuta să bea de la ea - ceva ce iudeii nu obişnuiau să facă.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.11, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 9) Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care eşti iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii.

Dar de ce Hristos a cerut să bea, când Legea nu permitea asta? Căci El nu ar fi cerut, dacă ar fi ştiut că ea nu o să îi dea. Ci mai mult, motivul pentru care a cerut era acela de a arăta indiferenţa Lui faţă de asemenea obiceiuri, pentru că, având să-i înveţe pe alţii să le desfiinţeze, trebuia să le încalce El Însuşi.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

El cere să bea şi promite să dăruiască băutură. Lui îi este dor ca unul care va primi; El abundă ca unul care va dărui. Dacă ai fi ştiut, spune El, darul lui Dumnezeu. Darul lui Dumnezeu este Duhul Sfânt.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.12, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Este arătat în Sfintele cărţi că Duhul Sfânt este numit “darul lui Dumnezeu”? Dacă oamenii caută si aceasta, noi avem în Evanghelia lui Ioan cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos care spune: Dacă cuiva îi este sete, să vină la Mine şi să bea; Cel ce crede în Mine, precum zice Scriptura, izvoare de apă vie vor curge din pântecele lui. Şi Evanghelistul mai are ceva de adăugat: Şi aceasta o spunea despre Duhul, pe care Îl vor primi cei ce vor crede în El (Ioan 7, 37-39).

Şi apoi, Apostolul Pavel de asemenea spune “Şi noi toţi am băut dintr-un singur Duh” (I Corinteni 12, 13). Chestiunea este unde apa este numită darul lui Dumnezeu, care este Duhul Sfânt? Dar, precum aflăm aici că această apă este Duhul Sfânt, tot aşa găsim în altă parte în Evanghelia însăşi că aceasta apă este numită Darul lui Dumnezeu. Căci, atunci când acelaşi Domn vorbeşte cu femeia samarineancă la fântână, către care a spus Dă-mi să beau, şi ea a răspuns că iudeii nu au nici o treabă cu samarinenii, Iisus a răspuns şi a zis către ea: dacă ai fi

cunoscut darul lui Dumnezeu şi cine este cel care ţi-a zis Dă-mi să beau, tu I-ai fi cerut şi El ţi-ar fi dat apă vie...

Pentru că această apă vie, aşa cum a explicat Evanghelistul, este Duhul Sfânt, fără nici o îndoială că Duhul este darul lui Dumnezeu, despre care Domnul spune aici dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu şi cine este cel care ţi-a zis Dă-mi să beau, tu I-ai fi cerut şi El ţi-ar fi dat apă vie...

Căci ceea ce este aici într-un verset "râuri de apă vie vor curge din pântecele lui" este în altul "se va face în el izvor de viaţă săltătoare spre viaţa veşnică".

(Fericitul Augustin, Despre Treime, 15.19.33, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Şi în acea zi se spune: Apa cea vie va izvorî din Ierusalim (Zaharia 14, 8). Aceasta este băutura spirituală, dulce, dătătoare de viaţă şi mântuitoare a învăţăturii lui Hristos. El vorbeşte despre ea în Evanghelia lui Ioan, când o învaţă pe femeia samarineancă.

Era deci acea băutură care izvorăşte din Ierusalim? Căci de acolo Evanghelia s-a răspândit şi vestitorii ei au umplut întreaga lume. Acest lucru a vrut să-l spună prin cuvintele: Apa cea vie va răsări de la prima mare la ultima mare (Zaharia 14, 8), adică la hotarele întregii lumi.

Căci ceea ce este către oceanul de răsărit este numit "prima mare", iar cele către apus sunt numite "ultima mare" şi acestea au fost umplute de apa cea vie a Evangheliei mântuitoare. El de asemenea vorbea despre aceasta când a zis Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta niciodată.

(Eusebiu de Cezareea, Demonstraţia Evangheliei, 6.18.48-49, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Şi în acestea, restul profeţiei s-a împlinit, când în ziua venirii Mântuitorului nostru apa cea vie a curs din Ierusalim (vezi Zaharia 14, 8). Cuvântul cel viu şi roditor a

ieşit din Ierusalim şi s-a răspândit peste tot pământul, chiar până la ultimele hotare ale pământului. Domnul şi Mântuitorul Însuşi vorbeşte despre această apă femeii samarinence... Şi el o învaţă bunătăţile pe care le va avea oricine gustă în izvorul viu şi spiritual. Cei ce beau din el, negând mulţi diavoli răi care stăpâneau din vechime, Îl vor mărturisi pe Unul Domn şi Împărat, că Domnul, care odinioară era cunoscut numai de evrei, va deveni Împăratul tuturor neamurilor care cred în el de pe tot pământul, şi că numele lui va fi unul, înconjurând tot pământul şi toată sălbăticia.

Şi cine nu este mirat să vadă acestea împlinite? Căci numele creştin, derivat din numele lui Hristos (şi Hristos este într-adevăr Domnul) a înconjurat toate locurile şi cetăţile, şi toate neamurile care trăiesc în sălbăticie şi la marginile pământului, aşa cum a prevestit profeţia.

(Eusebiu de Cezareea, Dovedirea Evangheliei, 10.7.7-8, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Apa, ieşind dintr-un izvor, este numită în mod comun apă vie. Apa colectată de la ploaie în piscine sau cisterne nu mai este numită apă vie. Se poate să fi izvorât la început dintr-un izvor; totuşi, dacă se colectează în anumite locuri şi este lăsată să stea fără nici o legătură cu izvorul ei, separată, aşa cum e, de canalul izvorului, nu se mai numeşte apă vie. Apa este numită vie când este luată atunci când curge. Acest fel de apă era în acea fântână.

(Fericitul Augustin, Tratat despre Evanghelia lui Ioan, 15.12, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Heracleon nu greşeşte când spune că “apa pe care o dă Mântuitorul este din Duhul şi din Puterea Lui”. Şi el a explicat afirmaţia nu va înseta niciodată, prin următoarele cuvinte: Căci viaţa pe care El o dă este veşnică şi nu piere niciodată, aşa cum face viaţa care vine din fântână; viaţa pe care o dă El rămâne. Căci harul şi darul Mântuitorului nostru nu poate fi luat înapoi, nici nu se consumă, nici nu piere, când cineva se împărtăşeşte de el. Acum interpretarea lui Heracleon despre apa cea izvorâtoare nu este neconvingătoare. El o face pentru cei care se vor

împărtăşi de ceea ce vine în mod bogat de sus şi aceştia înşişi vor vărsa din ei viaţă veşnică celorlalţi.

Dar el laudă şi pe femeia samarineancă pentru că ea demonstrează o credinţă care era neezitantă şi potrivită firii sale, căci nu a avut nici o îndoială despre ceea ce i-a fost spus ei.

(Heracleon [citat de Origen], Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.59-60, 62-63, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Iisus a numit darul Duhului care adapă apă vie, căci firea umană este uscată până la rădăcinile ei, pârjolită şi stearpă de toate virtuţile,în urma crimelor diavolului. Dar acum, firea umană se întoarce înapoi la frumuseţea ei dintâi şi, bând din ceea ce este de viaţă făcător, este făcută frumoasă cu o varietate de lucruri bune şi îmbobocind în viaţa cea virtuoasă, trimite strigăte sănătoase de iubire către Dumnezeu.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 10) Iisus a răspuns şi i-a zis: Dacă ai fi ştiut darul lui Dumnezeu şi Cine este Cel ce-ţi zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, şi ţi-ar fi dat apă vie.

Nu oricine cunoaşte darul lui Dumnezeu, pentru că nu toţi doresc apa cea vie, căci, dacă ar dori-o, n-ar mai amâna niciodată Taina Botezului... Nu amânaţi remediile mântuirii voastre pentru că nu ştiţi ceasul când sufletul vostru se va cere de la voi.

(Cezar de Arles, Predici, 170.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Deja, Domnul nostru înalță opinia pe care o avea femeia despre el, făcând-o să realizeze că nu era o persoană obişnuită. Ea se adresează lui cu cinstire, prin titlul de “Doamne”.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Totuşi, pentru că femeia nu înţelegea încă aceste cuvinte şi nu ştia ce era "apa cea vie", ea a zis către El: Doamne, nu ai găleată, şi fântâna este adâncă. De unde ai Tu apa cea vie? Tonul conversaţiei se schimbă. Mai înainte, ea spusese cu îndrăzneală: "Cum tu, iudeu, ceri să bei apă de la mine", acum, ea a folosit potrivit apelativul Doamne înaintea cuvintelor ei.

Înainte de a vorbi cu El, îl suspecta că este vreun călcător de lege din cauza setei lui puternice. Apoi, după ce a înţeles din răspunsul şi cuvintele pline de pace că nu cerea apă pentru că era chinuit de sete, a dat mare cinstire cuvintelor Lui. De unde să îmi dai mie, spune ea, apa cea vie? Nu ai nici găleată şi fântâna este adâncă.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.11, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Înainte de venirea Domnului, fântâna era de asemenea adâncă şi fără o găleată, nimeni nu putea scoate apă pentru sine. ***Domnul nostru, Fântâna cea vie, a venit să spele inimile oamenilor, să potolească setea lor şi să bucure sufletele lor. Mai mult decât atât, El nu căuta găleată, pentru a scoate apa, ci de bunăvoie, El a turnat apă în minţile fiecăruia.***

(Cezar de Arles, Predici, 170.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Scripturile, deci, sunt introduceri, şi sunt numite Fântâna lui Iacov. Odată ce au fost înţelese cu claritate, omul trebuie să urce la Iisus, pentru ca El să ne dea gratuit fântâna apei care curge în viaţa veşnică. Dar nu toţi scot apă din fântâna lui Iacov în acelaşi fel... Unii, care sunt înţelepţi în Scripturi beau ca Iacov şi fiii săi. Dar alţii, care sunt mai simpli şi inocenţi, aşa numitele oi ale lui Hristos (Ioan 10, 26), beau ca turmele lui Iacov. Şi alţii, neînţelegând Scripturile şi menţinând lucruri

nepotrivite, sub pretextul că ei au învăţat Scripturile, beau ca femeia samarineancă înainte de a crede în Iisus.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.37-39, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 11) Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, şi fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie?

Această fântână este în mod clar harul Duhului, un pârâu care izvorăşte din Fântâna cea vie. Sfântul Duh, deci este de asemenea Fântâna vieţii veşnice... Această apă, harul Duhului Sfânt, este atât de răcoritoare. Cine îmi va da mie această fântână în pieptul meu? Fie ca ea să izvorască în mine, fie ca ceea ce dă viaţă veşnică să curgă întru mine! Fie ca fântâna să izvorască prea plin în noi şi să nu curgă departe... Cum voi ţine această apă ca ea să nu curgă afară?

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre Sfântul Duh, 1.16.180-81, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 12) Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?

Samarinenii deci erau străini (căci erau colonişti dintre Babilonieni), însă ei numeau pe Iacov părintele lor din nouă motive. Ei au locuit o ţară care se învecina cu pământul evreiesc şi astfel, ca vecini, au fost influenţaţi de rugăciunile acestora şi au fost obişnuiţi să laude pe strămoşii iudeilor. Mai mult, era într-adevăr adevărat că cel mai mare număr de locuitori din Samaria răsăriseră din rădăcina lui Iacov. Căci Ieroboam, fiul lui Nebat, strângându-se împreună zece triburi ale lui Israel şi jumătate de trib al lui Efraim, au plecat din Ierusalim în zilele Împărăţiei fiului lui Solomon şi au luat Samaria şi au clădit case şi cetăţi acolo.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 12) Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?

Când femeia obiectează: Eşti tu mai mare decât părintele nostru Iacov? Iisus nu răspunde: De fapt sunt mai mare, care l-ar face să sune ca şi cum s-ar lăuda, pentru că acolo nu era nici o dovadă în acest sens. Cu toate acestea, răspunsul lui îl

implică… Este ca şi cum ar fi spus, Dacă Iacov este cinstit pentru că v-a dat vouă această apă, ce ai spune tu dacă Eu v-aş da o apă cu mult mai bună decât aceasta?

El face o comparaţie, totuşi, nu pentru a-l înjosi pe Iacov, ci pentru a se cinsti pe sine. Observaţi că Iisus nu spune că apa este inferioară sau rea. Ci mai mult, El afirmă un simplu fapt al firii: oricine bea din apa aceasta, va înseta din nou.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 12) Nu cumva eşti Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână şi el însuşi a băut din ea şi fiii lui şi turmele lui?
Este ca şi cum ea ar fi spus: nu poţi să spui că Iacov ne-a dat nouă acest izvor şi apoi a folosit altul pentru sine. Căci el şi urmaşii săi au băut din el, ceea ce nu ar fi făcut, dacă ar fi fost vreun alt izvor mai bun. Deci tu nu poţi să îmi dai apă din acest izvor. Şi tu nu ai alt izvor mai bun, până nu mărturiseşti că eşti mai mare decât Iacov. De unde deci vine apa pe care tu ai promis să ne-o dai?

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 31.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 13) Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

Este o mare diferenţă, deci, spune El, între apa (de izvor) şi apa pe care Eu promit să v-o dau. Această apă, după ce ei au băut-o, stinge setea pentru o scurtă perioadă de vreme. Dar apoi când a fost consumată după firea ei, ea îl lasă pe cel care a băut-o însetat după scurtă vreme.

Apa pe care Eu o dau este de aşa natură încât nu numai că este consumată şi nu îl părăseşte pe cel care bea din ea, istovit de sete, ci dimpotrivă, ea devine în el ca un izvor care ţâşneşte veşnic. Apa dintr-un izvor nu se termină, nici nu are nevoie să fie adusă dintr-un alt loc sau să fie introdusă, ci în mod stăruitor, dăruieşte hrănirea permanentă celor care o doresc.

Într-un mod similar, virtutea acestei ape îl face pe cel care o primeşte să primească ajutor permanent şi îl va păstra pe el întotdeauna şi nu îi va da voie să piară. De aceea, cel care primeşte harul nu va mai gusta în veac moartea. El spune ceea ce a făcut pe bună dreptate, pentru că aceasta este virtutea Duhului. Şi noi primim de asemenea de la El pârga Duhului, cu speranţa în învierea viitoare. De vreme ce

acum lucrarea este făcută simbolic, noi sperăm că vom primi harul cel desăvârşit, când prin participarea Lui, noi vom rămâne nemuritori.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 13) Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

Trebuie să se cerceteze ce înseamnă "va înseta" în afirmaţia "Tot cel ce va bea din apa aceasta va înseta din nou". Ce se înţelege, în primul rând, ar fi ceva de genul: cel care se împărtăşeşte de presupuse gânduri adânci, chiar dacă este mulţumit pentru o scurtă vreme şi acceptă ideile care sunt scoase şi crede că a descoperit ceva de cea mai mare profunzime, oricum, când le va reconsidera, se vor ridica noi întrebări…

Dar, spune Cuvântul, Eu am învăţătura care devine fântână de apă vie în cel care a primit ceea ce Eu am vestit. Şi cel care a primit din apa Mea, va primi un beneficiu atât de mare, încât o fântână capabilă de a descoperi tot ce este cercetat va ţâşni cu putere din el. Apele se vor ridica deasupra. Înţelegerea lui va înflori şi va zbura atât de lin, ca o apă curgătoare vioaie, izvorând şi săltând, ducând cu ea o viaţă mai înaltă, care este veşnică.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan 13.13, 15-16, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 13) Iisus a răspuns şi i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi;

Să nu uităm faptul că este ceva spiritual ceea ce Domnul ne făgăduieşte. Ce vrea El să spună când zice: "Oricine va bea din apa aceasta va înseta din nou"? Este adevărat şi pentru această apă şi pentru ceea ce ea semnifică. Pentru că apa din fântână este plăcerea lumii în adâncul ei întunecat; din aceasta, oamenii o scot pe ea în vasele dorinţei. Aplecându-se înainte, ei coboară pofta (dorinţa) pentru a atinge plăcerea prinsă în adâncul fântânii şi se bucură de plăcerea şi de dorinţa dinaintea ei pe care o coboară pentru a o prinde. Căci cine nu a trimis înainte dorinţa, nu poate lua plăcerea. Consideraţi dorinţa, deci, ca o găleată şi plăcerea ca o apă din adâncul fântânii.

Când cineva a intrat în plăcerea acestei lumi, ori de-ar fi mâncare sau băutură, sau baie, sau spectacol, sau afacere, oare el sau ea nu va înseta din nou? Deci, "oricine bea din apa aceasta - spune El - va înseta din nou". Dar cel ce primeşte apă de la

mine “nu va înseta niciodată”. “Noi vom fi săturați”, se spune, “cu bunătăţile casei Tale” (Psalm 64, 5). Care apă deci este dăruită de Iisus, dacă nu cea despre care este spus “Că la tine este Izvorul vieţii” (Psalm 35, 10)? Căci cum vor înseta “cei care vor bea din grăsimea casei tale” (Psalm 35, 9)?

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.16, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

El spune că apa cea văzută poate potoli setea cuiva pentru o scurtă vreme, dar apa cea nevăzută vindecă de sete pentru totdeauna pentru că nu mai există sete pentru viaţă atunci când nemurirea ţâşneşte din tine. Ceea ce urmează demonstrează clar că Duhul Sfânt este ceea ce este făgăduit a fi dat în dar aici, pentru că Apa cea spirituală despre care se vorbeşte aici corespunde cu apa cea fizică despre care s-a vorbit… Duhul Înţelepciunii, a Cărui prezenţă este necontenită, dăruieşte din abundenţa Sa liber.

(Apolinarie de Laodiceea, Fragmente despre Ioan, 17, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

Uneori, Scriptura numeşte harul Duhului “foc”, iar alteori îl numeşte “apă”. În acest fel, se arată că aceste nume nu sunt descriptive în esenţa lor, ci în lucrarea lor. Căci Duhul, care este invizibil şi simplu, nu poate fi făcut din diferite substanţe… În acelaşi fel, în care el numeşte Duhul prin numele de “foc”, făcând aluzie la proprietatea vibrantă şi de încălzire a harului şi puterea lui de a distruge păcatele, iar alteori el îl numeşte “apă” pentru a sublinia curăţirea pe care o face şi marea împrospătare pe care o aduce acelor minţi care-l primesc pe el. Căci harul face sufletul binevoitor ca un fel de grădină, plină cu tot felul de copaci roditori şi îmbelşugaţi, neîngăduind să ajungă la el nici deznădejdea, nici complotul Satanei. El potoleşte toate săgeţile cele aprinse ale vicleanului.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

În mod frecvent, noi vedem cum apa aruncată stinge focul. Însă, câteodată vedem opusul acesteia, acele mingi uriaşe de foc care consumă şuvoaiele de apă şi când flăcările cresc atât de puternic, trăgându-şi puterea din apă ca dintr-o hrană, aşa încât apa nu pare să mai potolească arsura, ci să o agraveze. Ce este deci apa aceea care consumă flăcările, dar ea nu este consumată? Este, cred, aceea care, curgând în scăldătoare din Fântâna lui Hristos nu este consumată de păcate, ci consumă flăcările gheenei, şi care, odată ce este vărsată peste oameni în Botez, deopotrivă trăieşte în ei şi stinge focul iadului. Este clar că ea trăieşte în oamenii despre care a vorbit Domnul aici… Dar, într-un chip minunat, apa lui Hristos deopotrivă dăruieşte viaţă şi omoară prin una şi aceeaşi lucrare. Căci dăruieşte viaţă sufletelor şi ucide păcatele. Sufletele sunt reînnoite prin împrospătarea acestei băi; păcatele sunt consumate prin curgerea ei clocotitoare. Şi în ceea ce priveşte harul cel mai înalt al Botezului, în ceruri este sărbătorită o Taină, iar în iad Gheena este stinsă. Într-unul apele curg, în altul focul se răceşte. Într-unul suntem cufundaţi în baie; în altul suntem eliberaţi de lumea cea de dedesubt. Şi totuşi, nu este nimic uluitor dacă iadul este deschis prin Taina Botezului, căci şi cerurile sunt descuiate. Căci aceste locuri sunt deschise pentru ca libertatea şi harul să vină împreună în baia lui Hristos - harul din ceruri şi libertatea din iad.

(Maxim de Torino, Predică, 22a.3, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

Noi trebuie să ştim că Mântuitorul aici numeşte harul Duhului Sfânt apă. Căci oricine bea din apa aceasta, va avea darul învăţăturilor dumnezeieşti izvorând din sine în mod stăruitor. El nu mai are nevoie de mustrare de la alţii. Ci mai mult, este de-ajuns să îndemni pe cei care însetează după Cuvântul dumnezeiesc şi ceresc, ca ei să trăiască în viaţa acesta de pe pământ împreună cu sfinţii profeţi şi cu apostolii. Ei sunt moştenitorii misiunii acestora, despre care s-a scris: "Scoateţi apă cu bucurie din izvoarele mântuirii" (Isaia 12, 3).

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 14) Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viaţă veşnică.

Femeia a crezut imediat, arătând că ea nu era doar mai înţeleaptă decât Nicodim, ci şi mai curajoasă. Căci când el a auzit zece mii de lucruri ca acestea, nici n-a invitat pe ceilalţi să asculte ceea ce a auzit el, nici nu a vorbit deschis despre întâlnirea lui. Dar ea săvârşeşte lucrările unui apostol, predicând Evanghelia oricui putea şi chemându-i la Iisus. Ea chiar a atras o întreagă cetate să-L asculte. Când Nicodim l-a auzit pe Iisus, reacţia lui a fost: “Cum pot fi aceste lucruri?” Şi când Iisus a pus înaintea lui o imagine clară, folosind cuvântul “vânt”, nici chiar atunci el nu a primit Cuvântul. Dar nu este cazul cu această femeie. La început s-a îndoit, dar apoi, primind Cuvântul nu printr-o demonstraţie obişnuită, ci în forma unei afirmaţii, ea imediat s-a grăbit să-L primească. Căci, atunci când Hristos a zis: “Va fi în el un izvor de apă vie spre viaţa veşnică”, imediat femeia a spus: “Dă-mi această apă pentru ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot”.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 15) Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

Vedeţi cum femeia este condusă pas cu pas către o înţelegere mai înaltă. În primul rând, Iisus nu era vreun iudeu lax care încălca legea… Apoi, când a auzit de apa cea vie, s-a gândit că El vorbea despre vreo apă materială. Apoi, ea înţelege că El vorbeşte spiritual şi crede că îi poate fi luată setea. Totuşi, ea nu ştie încă ce este asta, doar înţelege că este ceva superior lucrurilor materiale… “Femeia i-a spus: Doamne, dă-mi apa aceasta, ca să nu mai însetez nici să mai vin aici şi să scot”. Observaţi cum ea îl preferă pe Iisus patriarhului Iacov, pentru care avea înainte o atât de mare veneraţie.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 15) Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot.

Femeia este încă preocupată de nevoile sale trupeşti. Este încântată de ideea că nu va mai trebui niciodată să înseteze şi ia promisiunea Domnului în acest fel. Va veni şi situația aceasta, dar va trebui să aştepte până la învierea morţilor. Dar ea vrea acest lucru acum. Dumnezeu într-adevăr i-a permis odinioară lui Ilie să nu flămânzească şi să nu înseteze pentru patruzeci de zile şi, dacă ar fi putut face asta pentru patruzeci de zile, de ce nu pentru totdeauna?

Acest lucru îl dorea ea, să nu îi lipsească nimic şi să fie scutită de muncă grea, pentru că venea la fântână în fiecare zi, împovărată cu greutate mare pe umerii săi, pentru a aduce ceea ce îi lipsea.

Sărăcia ei o obliga să muncească mai mult decât puterea sa putea suporta. Bine ar fi fost dacă ar fi auzit invitaţia: “Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi, şi eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11, 28). De fapt acest lucru îl spunea ei Iisus. El îi spunea ei că ea nu avea nevoie să muncească aşa de mult, dar aceasta încă nu înţelegea.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.15, 17, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In. 4, 16) Iisus i-a zis: Mergi şi cheamă pe bărbatul tău şi vino aici.

Pentru că femeia a demonstrat o grabă în a cere apa cea promisă, Iisus îi spune: “Mergi si cheamă pe bărbatul tău”, pentru a arăta că el de asemenea trebuie să se împărtăşească de acestea. Dar ea era grăbită să primească darul şi voia să-şi ascundă vina (căci îşi imagina că vorbea doar cu un om). Femeia a răspuns şi i-a zis: “Nu am bărbat”. Hristos îi răspunde cu o respingere temporară, vădind-o în legătură cu fostul ei soţ şi cu cel prezent, pe care ea îl ascundea.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 17-18) Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

Înţelegeţi că femeia nu avea un bărbat legitim, ci mai degrabă forma o unire nelegiuită cu cineva care nu era bărbatul său legitim. Şi în eventualitatea cazului în care femeia ar fi presupus că Domnul ştia despre aceasta pentru că El cunoştea de

la cineva – şi nu pentru că ştia prin dumnezeirea Sa – El spune: Uite ceva ce nu ai spus: “Căci cinci bărbaţi ai avut, iar cel pe care îl ai acum nu îţi este bărbat”.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.20, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 17-18) Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

Mântuitorul nu era neştiutor de faptul că ea nu avea un bărbat legitim, şi întrebarea lui despre soţul ei nu era pledoaria unui om care are nevoie să-i fie descoperite lucrurile ascunse… El avea deplină cunoaştere despre circumstanţele acesteia, şi afirmă, ca şi ea, că într-adevăr, nu are bărbat, deşi ea avusese atât de mulţi. Căci nu unirea plăcerii, ci respectarea legii şi legătura iubirii curate care fac căsătoria să fie fără păcat.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 17-18) Femeia a răspuns şi a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbaţi ai avut şi cel pe care îl ai acum nu-ţi este bărbat. Aceasta adevărat ai spus.

(Iisus spune:) Dacă tu doreşti să-ţi dau pâraiele de apă pură
Mergi şi cheamă pe bărbatul tău, Eu nu voi imita reproşul tău;
Nu voi spune: “Eşti o femeie din Samaria, şi cum îmi ceri Mie apă?”
Nu-ţi voi înteţi setea; căci te-am adus la sete prin sete.
Am exagerat, fiind însetat, şi am fost ostenit de sete,
pentru ca să-ţi descopăr setea ta.
Mergi, deci, şi cheamă pe bărbatul tău şi întoarce-te.

Femeia a spus: “Cred că nu am bărbat” şi Creatorul a spus către ea:
“Cu adevărat, nu ai nici unul. Ai avut cinci,
şi cel de-al şaselea nu este al tău”
Pentru ca tu să poţi primi
Prea plin de bucurie mare şi mântuire”.

O, înţelepte taine! O înţelepte gândiri!
În credinţă, femeia sfântă este pictată

Toate trăsăturile Bisericii
în culori adevărate care nu se învechesc

Căci felul în care femeia şi-a renegat bărbatul,
când avea mai mulţi,
Este felul în care Biserica
şi-a renegat zeii ei cei mulţi, ca soţi,
Şi i-a părăsit şi a devenit logodită cu Stăpânul cel unic,
care iese din apă.

Ea a avut cinci bărbaţi şi pe cel de-al şaselea nu-l avea încă.
Şi lăsându-i pe cei cinci
Bărbaţi ai impietății, acum te ia pe Tine,
ca pe al şaselea,

Venind la apă
Cu prea plin de bucurie mare şi mântuire…
Biserica logodită a neamurilor, deci, a părăsit pe aceştia
Şi acum se grăbeşte aici, la izvorul fântânii baptismale
Şi renegă cele ale trecutului,
aşa cum a făcut femeia din Samaria;
Căci ea n-a ascuns ce-a fost înainte,
sinceră cu Cel care o cunoscuse mai dinainte;

Ci a spus: "Chiar dacă am avut mai mulţi bărbaţi,
nu mai doresc să mai am
Bărbaţii pe care i-am avut.
Căci acum Te am pe Tine, care m-ai luat în cuibul Tău"
Şi sunt scoasă afară prin credinţă
din întunericul păcatelor mele
Pentru ca să primesc
Prea plin de bucurie mare şi mântuire".

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Femeia din Samaria, 9.11-12, 14, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 19) Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu eşti prooroc.

Femeia nu este ofensată de respingerea lui Iisus. Ea nu îl părăseşte şi nu se depărtează de El. Admiraţia sa pentru El creşte: "Femeia i-a zis: Doamne, văd că

eşti prooroc”. “Eu văd” înseamnă “Tu îmi apari ca fiind un Prooroc”. Şi ajungând la această credinţă (că Iisus este Prooroc), ea nu mai întreabă altceva privitor la viaţa sa, la sănătatea sau boala trupului… Ea nu mai este tulburată de sete, ci mai mult, este dornică să primească învăţătura.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 32.2-3, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 20) Părinţii noştri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm.

Prin afirmaţia “părinţii noştri” şi ceea ce urmează trebuie să înţelegem neînţelegerea dintre samarineni şi iudei asupra locului considerat sfânt. Căci samarinenii se închinau lui Dumnezeu pe Muntele ce se cheamă Garizim, pe care îl considerau a fi sfânt. Moise se referă la acest munte în Deuteronom, când spune: “Şi Moise a poruncit poporului în acea zi, spunând: Aceştia vor sta pe Muntele Garizim şi vor binecuvânta poporul, iar tu vei trece Iordanul” (Deuteronom 27, 11-12). Iudeii, pe de altă parte, pentru că ei credeau că Sionul este dumnezeiesc şi locul sălăşluirii lui Dumnezeu, credeau că a fost ales de Părintele tuturor. Din această pricină, spuneau că Solomon a clădit Templul pe Sion şi slujirea levitică şi preoţească era săvârşită aici. Ca o consecinţă a acestor credinţe, fiecare naţiune considera că strămoşii ei l-au cinstit pe Dumnezeu, dar una pe un munte, iar cealaltă pe altul.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.77-79, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 21) Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.

Pretutindeni, iubiţilor, avem nevoie de credinţă. Credinţa este maica tuturor bunătăţilor, medicamentul mântuirii pentru a obţine orice bun real. Fără ea, este imposibil să avem vreuna dintre învăţăturile cele înalte. Cei care încearcă orice fără de ea sunt ca aceia care se aventurează pe mare fără o corabie şi se îneacă pentru că de-abia pot înota. În mod similar, cei care încearcă să îşi dea seama de lucruri înainte de a învăţa ceva sunt aproape de a suferi scufundarea. Pentru a ne asigura că acest lucru nu ni se întâmplă nouă, să ne ţinem strâns de sfânta ancoră (credinţa - cf. I Timotei 1, 19) prin care Hristos o aduce la lumină pe femeia samarineancă acum.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 33.1, 2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 21) Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.

Iisus condamnă în mod egal nebunia tuturor, spunând că rugăciunea iudeilor şi samarinenilor deopotrivă trebuie să fie transformată în slujire mai adevărată. Iisus de fapt spune că oamenii nu vor mai trebui să caute un loc particular unde locuieşte Dumnezeu. Ci, într-adevăr, Iisus are puterea de a umple şi de a cuprinde toate. Şi aşa, ei se vor ruga Domnului "fiecare în locul lui" (Sofonie 2, 11), cum spune unul dintre prooroci. Iisus implică faptul că peregrinarea Lui în această lume cu trupul este vremea şi timpul pentru o schimbare a acestor obiceiuri.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.4, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 21) Şi Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închina Tatălui.

Iudeii susţin pe cei care gândesc inteligent şi mântuirea este de la ei. Samarinenii reprezintă pe heterodocşi. Ei cinstesc Garizimul, care înseamnă "separaţie" sau "divizie". Iudeii, pe de altă parte, cinstesc Sionul, care semnifică "turn de veghere". În măsura în care ceasul menţionat de Domnul nu a venit încă, în care ei nu îl vor cinsti pe Tatăl nici pe acest munte, nici în Ierusalim, până atunci oamenii trebuie să plece de pe muntele samarinenilor şi să îl slujească pe Dumnezeu pe Sion, unde este clădit Ierusalimul. Hristos numeşte Ierusalimul cetatea Marelui Împărat (Matei 5, 35). Şi ce altceva poate fi Cetatea Marelui Împărat, adevăratul Ierusalim, decât Biserica, care este zidită din pietre vii? Acesta este locul sfintei preoţii, locul unde jertfele spirituale sunt oferite lui Dumnezeu de către oamenii care sunt spirituali şi care au înţeles Legea cea spirituală. (I Petru 2, 5, Romani 7, 14). Dar când plinirea vremii este iminentă (Galateni 4, 4), când nu vom mai fi în trup, ci în Duhul, şi toate nu vor mai fi în icoană, ci în adevăr, atunci nu va mai trebui să oferim adevărata jertfă şi credinţa deplină în Ierusalim. Astfel de oameni s-au pregătit pentru a fi asemenea cu cei pe care Dumnezeu îi caută să-L cinstească.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.81, 83, 85, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 22) Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.

Ziduri divergente au plecat din capul unghiului, iudeii de acolo, păgânii de aici. Aţi văzut şi ştiţi că zidurile, pe măsură ce se îndepărtează de colţ, tot mai departe sunt unul de altul. Pe cât se apropie de colţ, pe atât sunt de aproape unul de altul. Când ating colţul, ele se unesc. Hristos, ca piatra cea din capul unghiului, a unit iudeii cu păgânii, care erau departe unii de alții…

Cei care au venit dintre iudei sunt număraţi ca fiind parte a zidului celui bun, pentru că cei care au venit nu au rămas în ruinele Ierusalimului. Noi am devenit una, ei şi noi; dat toţi în Cel Unul, nu în noi înşine. Din ce neam a fost Iisus născut? Din cel al iudeilor. De aceea găseşti scris: "Mântuirea este de la iudei", dar nu numai pentru iudei. El nu a spus, până la urmă, "mântuirea este pentru iudei", ci "mântuirea este de la iudei".

(Fericitul Augustin, Predici, 375.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 22) Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.

Termenul "voi" se referă literal la samarineni, dar anagogic, la toţi cei care sunt eterodocşi în ceea ce priveşte Scripturile. "Noi" înseamnă literal iudeii, dar alegoric înseamnă "Eu, Cuvântul, spun că toţi cei ce s-au schimbat prin Mine primesc mântuirea din Scripturile iudaice". Căci taina acum descoperită a fost arătată deopotrivă prin Scripturile profetice şi prin venirea Domnului nostru Iisus Hristos.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.101, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 22) Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi; noi ne închinăm Căruia ştim, pentru că mântuirea din iudei este.

Este potrivit pentru Iisus să spună acum "Crede-mă", după ce a demonstrat clar adevărul cuvintelor pe care le-a spus ei înainte. "Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pemuntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veţi închinaTatălui". Aceasta, spune El, este ce ai fost învăţată. Cunoaşte deci că va fi o vreme când amândouă locurile vor avea sfârşit. Totuşi, pentru ca să nu pară că iudeii şi samarinenii

trebuie să fie consideraţi egali (pentru că El a prezis sfârşitul amândurora sanctuarele), spune: “Voi vă închinaţi la ceea ce nu ştiţi” adică voi, samarinenii; “Noi ne închinăm la ceea ce ştim”, adică noi, iudeii. De fapt, mântuirea nu a fost în ei ci de la ei, pentru că Hristos a venit în Trup de la ei. De aceea, spune El, adevărul este prin iudei, dar amândouă sanctuarele vor fi deşertate.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.21-22, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

De două ori este scris “vine ceasul”. Prima dată este scris fără adăugarea “şi acum este”. Cred că prima face aluzie la închinarea pur spirituală care va începe la vremea desăvârşirii. Cea de-a doua, totuşi cred că înseamnă închinarea celor care sunt făcuţi desăvârşiţi în această viaţă, atât cât este posibil ca firea umană să progreseze. Este posibil, deci, să te închini Tatălui în duh şi în adevăr nu numai când va “veni ceasul”, ci şi când “acum este”. Căci, aşa cum îngerii nu se închină Tatălui în Ierusalim, pentru că ei se închină Tatălui într-o manieră mai bună decât cea din Ierusalim, tot aşa, cei care pot deja să fie ca îngerii (Luca 20, 36) în atitudinea lor, nu se vor închina Tatălui în Ierusalim, ci într-un mod mai bun decât cei din Ierusalim.

Când totuşi unii nu se vor închina nici pe acest munte nici în Ierusalim, atunci când ceasul va veni, se vor închina Tatălui cu îndrăzneală pentru că are un Fiu. De aceea, nu este spus “vă închinaţi lui Dumnezeu”, ci “vă închinaţi Tatălui”…

Adevăraţii închinători se închină Tatălui în duh şi în adevăr, nu numai în ceasul ce va veni, ci şi în ceasul prezent. Dar cei care se închină în duh, de vreme ce se închină pentru că au primit, se închină în prezent în făgăduinţa Duhului (2 Corinteni 5, 5). Dar când vor primi Duhul în plinătatea Lui, se vor închina Tatălui în duh.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.86-88, 99-100, 112, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

Ea (femeia) a învăţat tainele dumnezeieşti: că Dumnezeu este Duh şi că este adorat nu într-un loc, ci în duh. Ea de asemenea a învăţat că Hristos este Mesia şi deci, că Cel care este încă aşteptat de către iudei, deja a venit. Auzind aceste lucruri, acea femeie, care manifestă frumuseţea Bisericii, a învăţat şi a crezut Tainele legii.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Isaac sau despre suflet, 4.26, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

Ce înseamnă, deci, că Tatăl este închinat în Hristos, în afară de faptul că Tatăl este în Hristos şi că Tatăl vorbeşte în Hristos şi locuieşte în Hristos? El nu locuieşte, într-adevăr, ca un trup într-un trup, căci Dumnezeu nu este un trup… Deci nu se înţelege aici un transplant de trup, ci unitatea puterii. De aceea, prin unitatea puterii, Hristos este împreună închinat în Tatăl când Dumnezeu Tatăl este închinat în Hristos.

În acelaşi fel, deci, prin unitatea aceleiaşi puteri, Duhul este împreună închinat în Dumnezeu când Dumnezeu este închinat în Duhul… Când Dumnezeu se spune că este închinat în adevăr (cu înţelesul cuvântului însuşi, deseori exprimat în aceeaşi manieră), trebuie să fie înţeles că Fiul este închinat de asemenea. Astfel, în acelaşi fel, Duhul este închinat pentru că Dumnezeu este închinat în Duhul. De aceea, Tatăl este închinat deopotrivă cu Fiul şi cu Duhul, pentru că Treimea este închinată.

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Despre Duhul Sfânt, 3.11.82, 85, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 23) Dar vine ceasul şi acum este, când adevăraţii închinători se vor închina Tatălui în duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte.

Dacă Tatăl caută adevăraţi închinători, El îi caută prin Fiul, "Care a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut", curăţind şi educând pe cei pe care îi arată a fi adevăraţi închinători prin Cuvânt şi doctrină sănătoasă.

Dumnezeu este Duh… Dumnezeu, care ne aduce pe noi în viaţa cea adevărată, este numit Duh, şi în Scripturi, Duhul se spune că ne face pe noi vii (2 Corinteni 3, 6). Este clar că prin "ne face vii" se referă nu numai la viaţa obişnuită, ci la cea care este dumnezeiască.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.119, 140, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

În limbajul Evangheliei înseşi, este declarat că “Dumnezeu este Duh”… În opinia femeii că Dumnezeu este închinat drept în conformitate cu privilegiile diferitelor locuri, Mântuitorul răspunde că oricine care urmează Domnului trebuie să lase deoparte toate preferinţele pentru locuri particulare. El se exprimă prin următoarele: “Ceasul vine când nici în Ierusalim, nici pe acest munte nu vor fi adevăraţii închinători ai Tatălui. Dumnezeu este Duh şi cei care se închină lui trebuie să I se închine în Duh şi în adevăr”. Observaţi ce logic a unit El împreună duhul şi adevărul. El l-a numit pe Dumnezeu duh pentru ca El să-L distingă de trupuri. Şi L-a numit pe El Adevăr pentru a-L distinge de o umbră sau de o imagine.

Căci cei ce se închină în Ierusalim nu se închină lui Dumnezeu nici în adevăr şi nici în duh, fiind supuşi umbrei sau imaginii lucrurilor cereşti. Şi acelaşi lucru era cazul şi cu cei ce se închinau lui Dumnezeu pe Muntele Garizim. Respingând, deci, aşa cum putem, orice noţiune care ar putea sugera ca noi să-L gândim pe Dumnezeu în vreun fel corporal, noi mergem şi spunem că, potrivit adevărului strict, Dumnezeu este de neînţeles şi cu neputinţă de a fi măsurat.

(Origen, Despre primele principii, 1.1.4-5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Pentru că Dumnezeu nu poate fi văzut, firea sa fără de trup urmează direct din invizibilitatea Lui. Căci, dacă Dumnezeu este nevăzut, atunci trebuie să fie fără trup. Şi dacă acesta este cazul, atunci Duhul despre care se vorbeşte aici nu poate fi un aer care este pus în mişcare. Căci printre oameni, un trup descoperă duhul lui; totuşi, nu putem spune aceasta despre Dumnezeu. Căci, aşa cum Lumina vorbită aici nu este lumina fizică, ci o lumină intelectuală pentru că luminează mintea, nu faţa, şi aşa cum El este numit Iubire, dar nu este o dispoziţie, ci o Fiinţă care iubeşte ceea ce a făcut şi are grijă de creaţia Sa, tot aşa, El nu vorbeşte despre Duhul ca despre o suflare de vânt, ci Îl prezintă ca o Fiinţă netrupească şi dătătoare de viaţă.

Şi tot cel care a învăţat că "Dumnezeu este Duh" se închină Lui spiritual "în duh şi adevăr" şi nu se mai închină Dumnezeului tuturor sub umbrele închipuirilor. El face o distincţie între literă şi duh şi distinge între tip (închipuire) şi adevăr. Litera şi tipul au fost folositoare pentru o vreme, dar când a venit adevărul, adică, atunci când a venit Hristos, toate acestea au ajuns la sfârşit.

(Didim cel orb, Fragmente despre Ioan, 3, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Pentru că suntem făcuţi vii în Duhul (Facere 2, 7; II Corinteni 3, 6), în ceea ce priveşte viaţa cea obişnuită - şi ceea ce înţelegem de obicei prin termenul "viaţă" se referă atunci când duhul care este în noi scoate, aşa-numita, în sensul literal, suflare de viaţă (Facere 2, 7) - cred că a fost înţeles din aceasta că Dumnezeu, Care ne aduce pe noi la adevărata viaţă, este numit Duh. În Scripturi, Duhul se spune că face viu. Este clar deci că acest "face viu" se referă nu la viaţa cea obişnuită, ci la cea dumnezeiască. Căci litera de asemenea ucide şi produce moarte, dar nu moartea în sensul de separare a sufletului de trup, ci moarte în sensul de separaţie a sufletului de Dumnezeu, şi de Domnul Însuşi şi de Sfântul Duh.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.140, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Dumnezeu este dintr-o fire fără trup şi nu poate fi circumscris vreunui loc. Mai mult, El este pretutindeni şi este necesar să fie închinat conform acestei înţelegeri. Adevăratul închinător este cel care Îl cinsteşte cu intenţia cea dreaptă şi crede cu o conştiinţă curată că oriunde poate vorbi cu Cel care este de neînţeles (incomprehensibil).

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 24.23-24, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Vedem că femeia, cu mintea plină de tradiţia cea moştenită, a gândit că Dumnezeu poate fi închinat ori pe un munte, adică în Samaria, ori într-un Templu, adică în Ierusalim…Prejudecăţile amândurora îl limitau pe Dumnezeul cel atoate cuprinzător şi nelimitat la o creastă de munte sau la o boltă a unei clădiri.

Dumnezeu este invizibil, incomprehensibil, nemăsurabil. Domnul a spus că vremea a venit când Dumnezeu va fi închinat nici într-un munte, nici într-un templu. Căci Duhul nu poate fi adus la tăcere, cum ar fi într-o cameră sau limitat. El este pretutindeni prezent în spaţiu şi timp, şi în toate condiţiile, El este prezent în plinătatea Sa. De aceea, El a spus că cei care sunt adevăraţi închinători se vor închina în Duh şi în adevăr. Şi cei care se vor închina lui Dumnezeu Duhul în Duh vor avea pe Unul pentru mijloc (închinarea în Duh) şi pe Unul pentru obiect (Duhul ca Dumnezeu trebuie să fie închinat) al închinării. Căci amândoi stau într-o relaţie diferită faţă de închinător. Cuvintele "Dumnezeu este Duh" nu alterează faptul că Duhul Sfânt are numele său propriu şi că El este Darul către noi. Căci Darul împărţit şi obiectul închinării au fost clar arătate atunci când Hristos ne-a învăţat că Dumnezeu, fiind Duh, trebuie să fie închinat în Duhul, şi a descoperit ce libertate şi cunoaştere, ce scop infinit pentru adorare stă în această închinare a lui Dumnezeu Duhul, în Duhul.

(Ilarie de Poitiers, Despre Treime, 2.31, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

În prima Carte a Împăraţilor, Duhul Domnului, care a venit la Ilie, face următoarea sugestie în ceea ce priveşte pe Dumnezeu: "Căci el a spus, tu vei merge mâine şi vei sta înaintea Domnului pe munte. Dincolo, Domnul va trece ca un vânt (pnevma) mare şi puternic, distrugând munţii şi sfărâmând stâncile înaintea Domnului. Domnul nu este în vânt, (dar în alte texte noi găsim, în Duhul Domnului). După vânt, vine un cutremur, dar Domnul nu este în cutremur. Şi după cutremur, un foc, dar Domnul nu este în foc. Şi după foc, glasul unei adieri blânde" (I Regi, 19, 11-12).

Poate, într-adevăr, aceste cuvinte descoperă cât de mulţi trebuie să experieze focul apropierii directe de Domnul… Dar cine este cel care poate cel mai potrivit să ne spună despre cum este Dumnezeu, decât Fiul Său? "Căci nimeni nu cunoaşte pe Tatăl, decât Fiul" (Matei 11, 27). Şi trebuie să aspirăm să cunoaştem cum

Dumnezeu este Duh, aşa cum îl descoperă Fiul, şi să ne închinăm Lui în duhul care dă viaţă, şi nu în litera care ucide.

Noi dorim să îl cinstim pe Dumnezeu în adevăr, şi nu în semne, umbre, şi exemple (Evrei 8, 5), chiar ca îngerii care nu îl slujesc pe Dumnezeu în exemple şi în umbrele cereştilor realităţi, ci în realităţile care aparţin ordinii spirituale şi cereşti.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.145-46, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Dacă doreşti să te rogi, ai nevoie de Dumnezeu "Care dăruieşte rugăciune celui care se roagă" (I Samuel 2, 9). Invocă-L pe El, atunci, zicând: "Sfinţească-se numele Tău, vie Împărăţia Ta" (Matei 6, 9-10) - adică Duhul Sfânt şi Unul Născut Fiul Tău. ***Căci aceasta ne-a învăţat El, spunând: "Închinaţi-vă Tatălui în Duh şi în Adevăr". Cel care se roagă în Duh şi în Adevăr nu mai este dependent de lucruri create când cinsteşte pe Creator, ci Îl laudă pe El pentru şi întru sine.*** Dacă eşti teolog, atunci te vei ruga cu adevărat. Iar dacă te rogi cu adevărat, eşti teolog.

(Evagrie Ponticul, Capitole despre rugăciune, 59-61, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Dacă sunt mulţi care învaţă că se închină Creatorului, există unii care nu mai sunt în trup, ci în duh, pentru că ei umblă în duh şi nu mai împlinesc dorinţele trupului (Galateni 5, 16). Şi sunt alţii care nu sunt în duh, ci în trup şi duc război după trup (II Corinteni 10, 3).

Dacă este aşa, atunci trebuie să spunem că cei care se închină Tatălui în duh şi nu în trup, în adevăr şi nu în chipuri, sunt adevăraţii închinători şi că cei care nu se închină astfel nu sunt adevăraţi închinători.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.109, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Să te închini în Duhul implică faptul că inteligenţa noastră a fost luminată. Observaţi cuvintele spuse femeii samarinene. Ea a fost înşelată de către obiceiul local să creadă că închinarea aceea nu putea fi oferită decât într-un anume loc. Dar Domnul, încercând să o corecteze, a spus că închinarea trebuie să fie oferită în Duh şi în adevăr. Prin adevăr, e clar că a vrut să spună despre Sine. Dacă spunem că închinarea oferită în Fiul (Adevărul) este închinare oferită în chipul Tatălui, putem spune acelaşi lucru despre închinarea oferită în Duhul pentru că Duhul în Sine revelează dumnezeirea Domnului. Duhul Sfânt nu poate fi despărţit de Tatăl şi de Fiul în închinare. Dacă rămânem în afara Duhului, nu putem să ne închinăm deloc şi, dacă tu eşti în El, nu Îl poţi despărţi pe El de Dumnezeu. Lumina nu poate fi despărţită de ceea ce face ea vizibil şi este imposibil pentru tine să-L recunoşti pe Hristos, Chipul Dumnezeului celui nevăzut, dacă nu te luminează Duhul Sfânt. Odată ce ai văzut chipul, nu mai poţi ignora lumina, vezi lumina şi chipul simultan. Este potrivit ca atunci când Îl vedem pe Hristos, strălucirea slavei lui Dumnezeu, să spunem că L-am văzut prin luminarea Duhului. Prin Hristos Chipul, suntem conduşi la Tatăl, căci El poartă pecetea asemănării Tatălui.

(Sfântul Vasile cel mare, Despre Sfântul Duh, 26.64, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

"O, dacă ar fi un munte să mă rog, strigi tu, înalt şi inaccesibil pentru ca să ajung mai aproape de Dumnezeu şi Dumnezeu să mă audă mai bine. Căci El sălăşluieşte în cele înalte". Da, Dumnezeu sălăşluieşte în cele înalte, dar El este smerit… Vino jos, pentru ca să ajungi aproape de El. Dar tu vrei să te înalţi? Înalţă-te, dar nu căuta un munte. "Înălţimile (suişurile) – este spus – sunt în inima lui, în valea plângerii" (Psalm 83, 7). O vale are smerenie. De aceea, fă totul în ea. Chiar dacă poate tu cauţi un loc înalt, vreun loc sfânt, fă-te templu pentru Dumnezeu în tine.

"Căci sfânt este Templul lui Dumnezeu, care sunteţi voi" (I Corinteni 3, 17). De ce să te rogi în temple? Roage-te întru tine. Fii întâi templul lui Dumnezeu, căci El în acest templu aude pe cel care se roagă.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.25, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 24) Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh şi în adevăr.

Nu vă imaginaţi, iubiţilor, că rugăciunea constă doar din cuvinte sau că poate fi învăţată prin intermediul cuvintelor. Nu, ascultaţi adevărul acestui lucru la Domnul nostru: rugăciunea spirituală nu este învăţată şi nu atinge plinătatea ca un rezultat al învăţării sau al repetiţiei cuvintelor. Căci nu este un om căruia tu te rogi sau înaintea căruia poţi să repeţi un discurs bine compus. Către El, care este Duh, trimiţi mişcarea rugăciunii tale. Trebuie să te rogi, deci, în Duh, văzând că El este Duh. El arată că nu un loc special sau o rostire vocală sunt cerute pentru cineva care se roagă în plinătatea lui Dumnezeu.

(Avraam de Nathpar, Despre rugăciune şi tăcere, 1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 25) I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Cum adică samarinenii aşteptau venirea lui Hristos, de vreme ce ei respectau doar cărţile lui Moise? Aşteptarea lor a venit din scrierile lui Moise însuşi… Iacov a profeţit despre Hristos: "Nu va lipsi sceptru din Iuda, nici conducător din coapsele lui până ce nu va veni cel căruia îi aparţine [domnia], care este Aşteptarea neamurilor" (Facere 49, 10). Şi Moise spune: "Domnul Dumnezeul vostru vă va ridica un profet din mijlocul vostru, din fraţii voştri" (Deuteronom 18, 15).

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 33.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 25) I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Ea spune, de fapt, că iudeii se luptă pentru temple, noi pentru munte. Dar El, când va veni, va nivela muntele, va răsturna templul şi ne va învăţa pe noi cum să ne rugăm în duh şi în adevăr. Ea ştie cine ar putea-o învăţa, dar nu-L ştie încă pe Cel care o învăţa acum… Mesia din ebraică este în greacă Hristos şi înseamnă „Cel uns".

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.27, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 25) I-a zis femeia: Ştim că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate.

Femeia samarineancă, care acceptă doar Pentateuhul lui Moise, aşteaptă venirea lui Hristos ca anunţat doar prin Lege. Samarinenii probabil aşteptau venirea pe baza binecuvântării lui Iacov pentru Iuda, când a spus: “Un conducător nu va lipsi din Iuda” (Facere 49, 10)… Nu trebuie să nu remarcăm că, aşa cum Iisus a răsărit dintre iudei, nu numai spunând că El este Hristosul, ci şi dovedind că este El, tot aşa un anumit Dositheus s-a ridicat dintre samarineni şi a declarat că El este Hristosul care a fost profeţit.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.154, 162, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 26) Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine.

“Dacă eşti împărat, de ce ceri apă de la mine”? Nu a fost asta primul lucru pe care l-a descoperit El către ea, ci mai întâi că este iudeu, apoi că este profet, şi apoi, după aceasta, că este Mesia. Din treaptă în treaptă, a condus-o şi a pus-o în cel mai înalt grad. Ea întâi l-a văzut ca pe cineva însetat; apoi ca pe un iudeu; apoi ca pe un profet, şi după aceasta, ca Dumnezeu. Ca cineva însetat, ea l-a convins; ca iudeu, s-a retras din faţa lui; ca învăţat, l-a întrebat; ca profet, ea a fost mustrată; iar ca Mesia, s-a închinat Lui.

(Sfântul Efrem Sirul, Comentariu la Diatessaronul lui Tatian, 12.18, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 27) Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?

Învăţăm de aici că El este blând şi smerit cu inima (Matei 11, 29) şi că nu dispreţuieşte să vorbească lucruri atât de măreţe cu o femeie care căra apă, care iese din cetate datorită sărăciei sale mari şi munceşte să scoată apă pentru ea. Când ucenicii sosesc, sunt miraţi, căci văzuseră înainte măreţia dumnezeirii în El şi se minunează că un om atât de mare vorbeşte cu o femeie. Noi, totuşi, duşi la vale de mândrie şi de aroganţă, îi dispreţuim pe cei de sub noi, şi uităm cuvintele “Să facem om după chipul şi asemănarea noastră” (Facere 1, 26), care se aplică fiecărui om.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.166-67, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 27) Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Şi se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbeşti cu ea?

El arată aici, ca Unicul Creator al tuturor, că nu dă doar bărbatului această viaţă prin credinţă, ci împarte credinţa aceasta de asemenea şi femeilor. Fie ca cei care învaţă în Biserici să urmeze acest model şi să nu refuze să ajute femeile. Căci în toate lucrurile trebuie să nu urmăm voinţei noastre, ci slujirii predicării.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 28) Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:

Dar când Cel Milostiv a fost lângă izvor…
Atunci femeia din Samaria, venind din satul ei natal, Sihar, a sosit,
şi ea-şi avea găleata pe umerii ei.

Şi cine nu va numi binecuvântată sosirea şi plecarea acestei femei?
Căci ea a venit în ticăloşie, şi a plecat în chipul Bisericii,
ca fără de pată;

A plecat, şi a scos apă ca un burete.
A plecat purtând apă,
căci a devenit o purtătoare de Dumnezeu.

Şi cine nu va binecuvânta
Pe această femeie, sau mai bine, cine nu i se va pleca ei,
icoana neamurilor
Căci ea poartă
Preap lină bucurie şi mântuire?

(Sfântul Roman Melodul, Condac la Femeia Samarineancă, 9.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 28) Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:

Auzind “Eu sunt, Cel care vorbeşte cu tine” şi primind pe Hristos Domnul în inima ei, ce putea ea face decât să îşi lase găleata de apă şi să fugă să propovăduiască Evanghelia? Şi-a lăsat plăcerea şi s-a grăbit să proclame adevărul. Fie ca toţi cei care propovăduiesc Evanghelia să înveţe: să îşi lase în urmă găleata de apă la izvor.

Vă amintiţi ce am spus înainte despre găleata de apă. Era un vas cu care se scotea apă, numit hydria, din numele lui grecesc pentru că apă în greceşte este hydor. Aşa cum noi avem în latineşte aquarium. Ea şi-a aruncat găleata cu apă, care nu îi mai folosea decât ca povară, căci râvna ei nu putea fi potolită cu acea apă. Aruncând povara ei pentru a-L face pe Hristos cunoscut, “ea a fugit în oraş şi a spus acelor oameni: Veniţi şi vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut”.

(Fericitul Augustin, Tratat la Evanghelia lui Ioan, 15.30, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 28) Iar femeia şi-a lăsat găleata şi s-a dus în cetate şi a zis oamenilor:

El (Iisus) de asemenea foloseşte femeia ca apostol pentru cei din cetate. Cuvintele Lui către ea sunt atât de puternice, încât ea îşi lasă găleata de apă şi merge în cetate şi le spune pe ele cetăţenilor. Cred că acolo a fost un scop definit pentru care Evanghelistul aminteşte că femeia şi-a lăsat găleata de apă şi a mers în cetate.

La nivelul literal, aceasta arată râvna extraordinară a femeii samarinence, care îşi lasă în urmă găleata de apă şi este mai preocupată despre cum să beneficieze o mulţime de Hristos decât datoria ei umilă care se referă la lucrurile materiale. Căci ea era foarte mişcată spre bine şi dorea să vestească pe Hristos concetăţenilor ei, aducând mărturie despre Cel care i-a spus toate câte a făcut. Şi de asemenea, ea îi cheamă să privească un om al cărui discurs este mai mare decât al unui om, căci apariţia lui pentru ochi era omenească. Tot aşa şi noi, deci, uitând lucrurile care sunt materiale în fire şi lăsându-le în urmă, să fim râvnitori să dăruim şi altora beneficiul celor pe care le-am primit. Căci, prin amintirea determinării femeii, celor capabili să înţeleagă, Evanghelistul ne cheamă la acest scop.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.169, 173-74, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 29) Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?

Aşa cum apostolii şi-au lăsat mrejele când au fost chemaţi, tot aşa şi femeia şi-a lăsat găleata de apă, pentru a face lucrarea unui Evanghelist, chemând nu unul sau doi oameni, aşa cum au făcut Andrei şi Filip, ci o întreagă cetate.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 29) Veniţi de vedeţi un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva acesta este Hristosul?

Ea nu a fost oprită de nici o grijă de a fi dispreţuită pentru că răspândeşte împrejur ceea ce i-a fost spus. Căci sufletul, odată ce este aprins de flacăra dumnezeiască, nu mai ia în considerare slava sau ruşinea, sau nici o altă consideraţie pământească; ci doar flacăra care îl mistuie… ea nu a mai vrut doar ca aceştia să se încreadă în spusele ei, ci să vină şi să judece singuri cele despre Hristos… Veniţi de vedeţi un om, spune ea. Nu spune Veniţi şi credeţi, ci Veniţi şi vedeţi, ceea ce este un lucru mai uşor. Căci ea cu siguranţă ştia că dacă ei doar vor gusta din acel izvor, se vor simţi cum s-a simţit ea.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 31) Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învăţătorule, mănâncă.

După ce a iniţiat convertirea samarinencei, Iisus se concentrează cu totul pe mântuirea celor care sunt chemaţi şi nu are nici o grijă pentru mâncarea cea trupească, deşi era ostenit de călătorie (In 4, 6). În acest fel, El încurajează pe învăţători în Biserici şi îi convinge să dispreţuiască orice oboseală şi să fie mai zeloşi pentru cei care sunt mântuiţi, decât pentru trupurile lor. Căci profetul spune: Blestemat este cel care face lucrarea lui Dumnezeu cu lene (Ieremia 48, 10).

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 32) Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o ştiţi.

Şi nu este nepotrivit să spunem că nu numai oamenii şi îngerii au nevoie de hrană spirituală, ci şi Hristosul lui Dumnezeu. Căci, dacă pot să spun aşa, El întotdeauna se satură pe Sine de la Tatăl, Care singur este fără de nevoie şi suficient în Sine. O persoană obişnuită care este învăţată primeşte hrana sa de la ucenicii lui Iisus

cărora le este poruncit să împartă hrană mulţimii (Luca 9, 16) şi ucenicii lui Iisus primesc hrana de la Iisus Însuşi… Fiul lui Dumnezeu totuşi, primeşte hrana Sa numai de la Tatăl, fără vreo intervenţie de la vreo altă fiinţă.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.219-220, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

El numeşte mântuirea bărbaţilor şi femeilor mâncarea Sa, arătând dorinţa Lui cea mare ca noi să fim mântuiţi. Dorinţa Lui pentru mântuirea noastră este tot atât de mare cum este dorinţa noastră pentru mâncare. Şi vedeţi cât de des El nu se exprimă direct, ci figurat. Aceasta face pentru ascultători greu să îi înţeleagă sensurile, dar dă şi o mai mare importanţă acelui înţeles, odată ce este înţeles.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Mâncarea unui preot este iertarea păcatelor. De aceea, Împăratul preoţilor, Hristos, spune: Mâncarea mea este să fac voia celui ce m-a trimis. Care este voia lui Dumnezeu, dacă nu aceasta: Când se vor întoarce şi vor suspina, atunci ei vor fi mântuiţi (Isaia 30, 15).

(Sfântul Ambrozie de Mediolanum, Scrisoarea 57, Către Simplicianus, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Este mâncarea cea potrivită pentru Fiul lui Dumnezeu când El devine un lucrător al voinţei Tatălui Său, aducă când El voieşte în Sine ceea ce este de asemenea voinţa Tatălui, pentru ca voinţa lui Dumnezeu să fie în voinţa Fiului, şi voinţa Fiului să devină una cu voinţa Tatălui, aşa încât nu mai sunt două voinţe, ci una.

Datorită acestei unice voinţe, Fiul a spus: Eu şi Tatăl Meu una suntem (Ioan 10, 30). Şi datorită acestei voinţe, cel care L-a văzut pe El, a văzut pe Fiul, şi a văzut

de asemenea şi pe Cel ce L-a trimis (Ioan 12, 45)… Numai Fiul a înţeles voinţa deplină a lui Dumnezeu şi o face.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.228, 231, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Poate Mântuitorul a fost trimis pentru următoarele raţiuni. În primul rând, pentru ca El să facă voia Celui care L-a trimis, devenind Lucrătorul Lui aici şi de asemenea, în al doilea rând, ca El să desăvârşească lucrarea lui Dumnezeu, pentru ca fiecare om care a fost desăvârşit să fie făcut potrivit pentru hrana cea tare şi să fie prezent cu înţelepciunea. Mâncarea tare este pentru cei desăvârşiţi, cei maturi, care îşi au capacităţile lor antrenate prin practică pentru a distinge binele de rău (Evrei 5, 14).

Şi când fiecare dintre noi, o lucrare a lui Dumnezeu, a fost desăvârşit prin Iisus, vom putea spune: Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârşit, credinţa am păzit. Cât pentru celelalte, s-a pregătit pentru mine cununa dreptăţii (2 Timotei 4, 7-8).

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.241-42, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 34) Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui.

Care este această lucrare? Este convertirea firii omeneşti. Şi foarte potrivit, prin vorbirea ca o fiinţă umană, El a spus că această lucrare este mai importantă decât orice mâncare trupească. El a spus de asemenea că face voia Celui care L-a trimis pentru că Lui I-a fost încredinţată această lucrare.

(Teodor de Mopsuestia, Comentariu la Ioan, 2.4.34, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 35) Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.

“Ridicaţi ochii voştri” apare în multe locuri din Scriptură când Dumnezeiescul Cuvânt ne vorbeşte pentru ca noi să ridicăm gândurile noastre şi să înălţăm privirea care zace dedesubt într-o condiţie bolnavă şi care este gârbovită şi pe deplin incapabilă să se uite în sus (Luca 13, 11), aşa cum este scris, spre exemplu, în Isaia: “ridicaţi ochii voştri spre înălţime şi vedeţi. Cine a făcut toate aceste lucruri cunoscute?” (Isaia 40, 26). Nimeni dintre cei ce se complac în patimi şi se agaţă de trup cu grijă pentru lucrurile materiale a văzut porunca ce spune: “Ridicaţi ochii voştri”. O asemenea persoană nu va vedea câmpurile, care “sunt deja albe pentru seceriş”.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.274, 278, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 35) Nu ziceţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul? Iată zic vouă: Ridicaţi ochii voştri şi priviţi holdele că sunt albe pentru seceriş.

Care este voinţa Tatălui, El acum ne explică: “Nu spuneţi voi că mai sunt patru luni şi vine secerişul?”. El îi conduce, aşa cum Îi este obiceiul, de la lucrurile de jos la cele înalte… Holdele şi secerişul aici exprimă marele număr de suflete care sunt gata să primească Cuvântul. Ochii sunt deopotrivă spirituali şi trupeşti, căci ei au văzut o mulţime mare de Samarineni care se apropiau. Această mulţime care aştepta este numită de El foarte potrivit “holde albe”. Căci, aşa cum grâul, atunci când se face alb, este gata de seceriş, tot aşa şi cu aceştia care sunt gata de mântuire. Dar de ce nu spune aceasta într-un limbaj direct? Pentru că, făcând uz în acest fel de lucrurile din jurul lor, El le-a dat o putere de viaţă şi o forţă cuvintelor Sale şi a adus adevărul acasă la ei. El de asemenea a vorbit în acest fel pentru ca discursul Lui să fie mai plăcut şi să se cufunde mai adânc în memoria lor.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.1-2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

În opinia mea, în orice domeniu de artă sau de ştiinţă dintre cele mai importante de investigat, cel care descoperă cel dintâi principiu este semănătorul. Alţii primesc şi elaborează pe acest principiu. Ei, apoi, lasă pe mâna altora de mai târziu ceea ce au descoperit… cel care termină aceasta este ca şi cum ar secera fructele depline ale artei sau ştiinţei pe care le-a primit, care acum au atins maturitatea. Dar, dacă acest

lucru este adevărat în cazul anumitor arte şi ştiinţe, cu cât mai mult este evident în cazul artei artelor şi ştiinţei ştiinţelor?

Luaţi în considerare posibilitatea ca cei care seamănă să fie Moise şi profeţii, pentru că ei au scris "pentru avertizarea celor peste care au venit sfârşiturile veacurilor" (I Corinteni 10, 11) şi au proclamat venirea lui Hristos. Şi luaţi în considerare ca cei care "seceră" să fie apostolii care au primit pe Hristos şi au văzut slava Lui (Ioan 1, 14), care este în conformitate cu seminţele minţii sădite de prooroci despre El. Acestea au fost secerate prin elaborarea şi pătrunderea "Tainei care a fost ascunsă vreme de veacuri, iar acum este arătată în ultimele vremuri" (Efeseni 3, 9; I Petru 1, 20) şi "în alte neamuri nu a fost cunoscută de către fiii oamenilor, aşa cum este acum descoperită sfinţilor Săi apostoli şi profeţi" (Efeseni 3, 5).

Sămânţa (care a fost semănată) în acest caz este planul deplin (logos) legat de descoperirea Tainei care a fost ţinută în tăcere din eternitate şi acum a fost făcută cunoscută prin Scripturile proorocilor şi prin venirea Domnului nostru Iisus Hristos. La acel timp, adevărata Lumină a făcut holdele albe deja pentru seceriş, strălucind asupra lor.

Conform acestei explicaţii, holdele în care au fost semănate seminţele sunt scrierile proorocilor care nu erau încă albe pentru cei care nu primiseră prezenţa Cuvântului. Ele au devenit albe pentru cei care au devenit ucenici ai Fiului lui Dumnezeu – cei care Îl ascultă pe El când spune: "Ridicaţi ochii voştri şi vedeţi holdele că sunt albe de seceriş". Ca adevăraţi ucenici ai lui Iisus, deci, să ridicăm şi noi ochii şi să vedem holdele care au fost semănate de Moise şi de prooroci, pentru ca să vedem mărturia lor şi cum este posibil să secerăm roadele lor pentru viaţa veşnică.

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.302-3, 305-8, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

Cine este "cel ce seamănă"? Cine este "cel ce seceră"? Profeţii au semănat, dar ei nu au secerat; ci mai mult, apostolii sunt cei care au secerat. Totuşi, profeţii nu sunt lipsiţi de plăcerea şi de răsplătirea muncii lor din această cauză, ci ei se bucură şi sunt veseli împreună cu noi, chiar dacă nu au secerat împreună cu noi. Căci

seceratul nu este acelaşi fel de muncă precum semănatul. Eu deci am rezervat pentru voi ceea ce implică mai puţină muncă şi mai mare plăcere, adică seceratul în loc de semănat, pentru că este mult mai mare greutate şi lucrare în semănat. La secerat, răsplata e mare şi lucrarea nu e aşa de mare. De fapt, este chiar uşor. Prin aceste argumente, Iisus aici doreşte să dovedească faptul că dorinţa profeţilor este ca toţi oamenii să vină la El. Legea a fost de asemenea folosită pentru aceasta şi profeţii au semănat Legea din aceeaşi raţiune, pentru ca ei să producă această roadă. Iisus arată, mai mult decât atât, că El a trimis şi proorocii şi că există o legătură foarte strânsă între Noul Testament şi Vechiul Testament. Toate acestea El le expune printr-o singură parabolă.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 34.2, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

Iisus se numeşte pe sine semănător pentru că El a început să înveţe şi să predice. El îi numeşte pe Apostoli secerători pentru că ei au început după El şi au putut aduce bărbaţii şi femeile ca roade lui Dumnezeu. De aceea, El adaugă "Şi secerătorul este cel ce primeşte plată" adică, nu pentru că impulsul şi începutul lucrării vin de la Mine sau pentru că lucrarea voastră va fi fără plată – ceea ce nu este cazul – ci pentru că şi voi veţi primi plata voastră, conform muncii voastre.

Aşa că beneficiul este ţinut în comun: este al Meu pentru că Eu am semănat, dar este şi al vostru pentru că voi seceraţi. Voi vă bucuraţi de strângerea fructelor, iar Eu mă bucur de vederea creşterii seminţelor. Adevărul harului este descoperit mai clar în aceasta pentru că, prin seminţele semănate de Mine, a fost dată vouă o atât de mare putere, încât voi puteţi să conduceţi la credinţă pe mulţi datorită ajutorului care vine din Mine. Şi faptul că, împuterniciţi de Mine, voi sunteţi capabili să faceţi aceste lucruri, din nou confirmă măreția puterii Mele.

(Teodor de Mopsuestia, Comentarii la Ioan, 2.4.36-37, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 36-37) Iar cel ce seceră primeşte plată şi adună roade spre viaţa veşnică, ca să se bucure împreună şi cel ce seamănă şi cel ce seceră. Căci în aceasta se adevereşte cuvântul: Că unul este semănătorul şi altul secerătorul.

Semănatul spiritual arată pe cei care sunt semănați dinainte prin vocea proorocilor. Mulţimea urechilor spirituale este a celor aduşi la credinţă şi arătaţi prin Hristos. Dar secerişul este alb, cu alte cuvinte, deja copt pentru credinţă, şi confirmat către o viaţa dumnezeiască. Dar secera secerătorului este cuvântul scânteietor şi ascuţit al apostolului, care taie pe ascultători de închinarea prin Lege şi îi transferă către aria de treierat, adică, Biserica lui Dumnezeu.

Acolo, ei sunt măcinaţi şi treieraţi prin lucrări bune şi vor deveni făină curată vrednică de secerişul dumnezeiesc.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 2.5, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 38) Eu v-am trimis să seceraţi ceea ce voi n-aţi muncit; alţii au muncit şi voi aţi intrat în munca lor.

Chiar dacă El se numeşte pe Sine semănător al credinţei, învăţăturile credinţei, fără doar şi poate, au fost începute înainte de venirea Sa în trup. Este evident că ele au avut un început prin profeţii şi drepţii care le-au urmat. El arată clar că acest început a fost dat tot de El: "Eu v-am trimis – spune El – să seceraţi şi să vă bucuraţi de munca altora". După ce ei au lucrat din greu să facă sămânţa credinţei să rămână între bărbaţi şi femei, voi aţi venit şi din această recoltă i-aţi strâns pe aceştia şi i-aţi condus către credinţă. Nu v-aş fi invitat să seceraţi şi să vă bucuraţi de lucrul altora, dacă această cultivare nu ar fi fost a Mea de la început.

Pe unii i-am însărcinat cu semănatul, pe alţii cu seceratul. Am făcut aceasta conform cu timpul şi cu diferitele faze ale culturii.

(Teodor de Mopsuestia, Comentarii la Ioan, 2.4.38, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 40) Deci, după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Şi a rămas acolo două zile.

Ioan nu a scris că samarinenii "i-au cerut" să intre în Samaria sau să intre în cetate, ci "să rămână cu ei". În ceea ce urmează, nu spune "Şi a rămas în cetate două zile", sau "El a rămas în Samaria", ci "a rămas cu ei acolo", adică, cu cei care l-au rugat. Căci Iisus rămâne cu cei care-L roagă şi în special când cei care-L roagă ies afară din cetatea lor şi vin la Iisus, ca o imitare a lui Avraam, atunci când a ascultat de

Dumnezeu care a zis: “Ieşi din ţara ta şi din neamul tău şi din casa Tatălui tău” (Facere 12, 1).

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.345-46, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 41) Şi cu mult mai mulţi au crezut pentru cuvântul Lui.

Ei L-au recunoscut că este Hristos şi nu doar ca pe unul dintre mulţii hristoşi, ci ca pe Mântuitorul Hristos. Şi totuşi, pe cine au văzut că a fost mântuit în acel moment? Ei au auzit doar cuvintele, şi totuşi vorbesc ca şi cum ar fi văzut toate acele mari şi minunate miracole. ***De ce, deci, nu ne spun Evangheliştii care erau acele cuvinte şi cât de admirabil a vorbit El?*** Nespunându-ne, ei ne arată că trec peste multe lucruri importante şi totuşi, relatând evenimentul însuşi, ne conduc către înţelegerea a toate. Căci El a convins întreaga lume şi o întreagă cetate doar prin aceste cuvinte! Pe de altă parte, atunci când ascultătorii nu sunt convinşi, Evangheliştii sunt obligaţi să arate care sunt cuvintele Domnului nostru pentru ca nereuşita să fie vădită a fi din vina indiferenţei ascultătorilor, nu din cauza vreunui defect al predicatorului.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 35.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 42) Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

Samarinenii renunţă la credinţa lor, care era bazată pe vorba femeii, atunci când ei înşişi descoperă că ascultarea Mântuitorului însuşi este mai bună decât acea credinţă, aşa că ei ştiu „că Acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii”. Este mai bine, într-adevăr, să devii un martor ocular al Cuvântului şi să-L auzi direct pe El… Şi aşa, nu este nimic uimitor în faptul că unii se spune că umblă prin credinţă şi nu prin vedere, iar alţii se spune că umblă prin vedere, care este mai mare decât umblarea prin credinţă… ***Heracleon spune că “Oamenii cred în Mântuitorul mai întâi fiind conduşi de alţi oameni. Dar când ei citesc cuvintele Lui, atunci nu mai cred doar datorită mărturiei omeneşti, ci datorită Adevărului Însuşi”.***

(Origen, Comentariu la Evanghelia lui Ioan, 13.353, 362-63, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)

(In 4, 42) Iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înşine am auzit şi ştim că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

Elevii au mers dincolo de primul lor învăţător. Observaţi cât de curând ajung ei la înţelegerea că El a venit pentru mântuirea întregii lumi şi că nu îşi limitează scopurile doar la iudei, ci că trebuie să semene Cuvântul pretutindeni? Cuvântul lor "Mântuitorul lumii" implică faptul că priveau la această lume ca vrednică de plâns şi pierdută. Ei au văzut că, pe când profeţii şi îngerii au venit să îi salveze de ea, Acesta este Unicul Mântuitor real, autorul nu numai al mântuirii temporale, ci şi al mântuirii veşnice. Şi observaţi cum femeia a vorbit cu îndoială "nu este oare acesta Hristosul?".. Dar ei nu spun "noi credem", ci spun "noi ştim" că acesta este într-adevăr Mântuitorul lumii.

(Sfântul Ioan Hrisostom, Omilii la Evanghelia lui Ioan, 35.1, traducere pentru Doxologia.ro de Iosif Agaton)